

HATÁRTALANUL!

DUSNOK – FAJSZ ÁLTALÁNOS ISKOLA FAJSZI ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA

∞ Székelyföld varázsa – élményutazás
Hargita megyében ∞

TARTALOM

I. A projekt címe

II. A projekt célja

III. A projekt résztvevőinek köre

IV. Megvalósítás szervezeti keretei

V. Megvalósítás helyszínei

VI. A projekt megvalósításának ütemterve

VII. A projekt megvalósításának beszámolója

1. Határtalanul! Előkészítő óra
2. Tanulmányi kirándulás útibeszámolója
3. Határtalanul Értékelő óra
4. Nemzeti összetartozás – Határtalanul! témanap

VIII. Értékelés

1. A program értékelése
2. A projekt végrehajtásának értékelése / Reflexiók

I. A projekt címe

Mesék és mondák nyomában, barangolás Erdélyben Határtalanul! – Tanulmányi kirándulás hetedikesekeknek

Szükségessége:

A 21. század küszöbén, a globalizáció korában, a felnövekvő nemzedékeket nemzeti önismerettel, egészséges nemzettudattal kell a nevelésnek felvérteznie. Ennek fontos eszköze, hogy a tanulók megismerjék a szülőföld, a magyar nyelvterület szellemi és tárgyi hagyományait, történelmi emlékeit. Mindezek megismerésével a múlt tisztelete, a hazához való kötődés erősödik a tanulóknban.

II. A projekt célja

Fő célunk a nemzeti önismeret, egészséges nemzettudat megalapozása, a nemzeti összetartozás érzésének kialakítása, elmélyítése, ismeretek nyújtása, a határon túli magyarság életéről.

- nemzeti önismeret, egészséges nemzettudat megalapozása
- nemzeti összetartozás ézésének kialakítása, elmélyítése
- ismeretek nyújtása a határon túli magyarság életéről
- értékrendszer, társadali normák közvetítése, szocializáció
- érzelmi, etikai és esztétikai nevelés
- önálló prezentációkészítés
- aktív, cselekvő részvétel
- önálló tevékenységre, a határon túli magyarság életére vonatkozó gyűjtőmunkára ösztönöz
- pozitív attitűdök és személyiségvonások kialakítás
- általánosítás, összefüggések meglátása, összehasonlítás

Fejlesztési cél: Szociális kompetenciák fejlesztése:

- kooperáció a csoport tagjai és más csoportok között - dusnoki és fajszi diákok és pedagógusok együttműködése

- értékek feltárása
- kompromisszumkeresés, együttműködés
- tolerancia, empátia
- kommunikáció egyének és csoportok között
- felelősség

Fő cél: a határon túli magyarság életének megismerése illetve, hogy bele tudják élni magukat a határon túli magyarság életébe.

III. A projekt résztvevőinek köre

- Dusnok – Fajsz Általános Iskola 7. osztályos tanulói
- pedagógusok: Nagy Gézáné; Gorbay-Nagy Éva; Mihalik Gábor; Mihalik István; Jagicza Tamás
- szülők
- szakemberek: Hideg Marianna projektvezető; Molnár Zoltán János táncoktató

IV. Megvalósítás szervezeti keretei

- tanítási órák
- délutáni foglalkozások
- tanulmányi kirándulás
- témanap

V. Megvalósítás helyszínei

- Dusnok – Fajsz Általános iskola
- Dusnok – Fajsz Általános Iskola Fajsz Általános Iskolája
- Románia - Erdély

VI. A projekt megvalósításának ütemterve

TEVÉKENYSÉG	FELELŐS	HATÁRIDŐK
ELŐKÉSZÍTÉS Határtalanul! Előkészítő óra	projektvezető: Hideg Marianna; projektmegvalósításban résztvevő pedagógusok: Nagy Gézáné; Gorbay-Nagy Éva, Mihalik Gábor, Mihalik István; Jagicza Tamás	2023. október 9.
MEGVALÓSÍTÁS Tanulmányi kirándulás	projektvezető: Hideg Marianna; projektmegvalósításban résztvevő pedagógusok: Nagy Gézáné; Gorbay-Nagy Éva, Mihalik Gábor, Mihalik István; Jagicza Tamás	2023. április 11-15.
ÉRTÉKEKELÉS Határtalanul! Értékelő óra Nemzeti összetartozás – Határtalanul! téma nap	projektvezető: Hideg Marianna; projektmegvalósításban résztvevő pedagógusok: Nagy Gézáné; Gorbay-Nagy Éva, Mihalik Gábor, Mihalik István; Jagicza Tamás	2023. október 26. 2024. június 4.

Tervezés, előkészítés

A) 7. osztályos tanulók feladatainak kijelölése:

- tanulmányi kiránduláson érintett helyszínek kiosztása
- gyűjtőmunka az erdélyi települések kapcsán
  - a települések magyarságának története, jelene
  - lakosságának etnikai összetétele
  - történelmi, kulturális emlékei
- prezentáció elkészítése
- felkészülés a prezentációval támogatott tanulói előadásra

B) Projektbe bevont tanítási órák 7. osztályban:

- **Magyar nyelv és irodalom**
  - Reményik Sándor: Eredj, ha tudsz!
  - Szent László mondák

- Arany János életrajza, versei: Családi kör; Rege a csodaszarvasról
- Kőműves Kelemen c. ballada elemzése
- Rapsóné mondája; Gyilkos – tó mondája
- Tamási Áron életrajza
- Petőfi Sándor életútja
- **Történelem:**
  - Trianoni békediktátum által okozott politikai, gazdasági és jogi problémák megláttatása
  - Elcsatolt történelmi országrészek neve és elhelyezkedése
  - Erdély története
  - 1848/49- es forradalom és szabadságharc, aradi vértanúk
  - Szent László mondák
- **Technika, rajz**
  - A középkor építésze
  - Várépítés a középkorban
  - Középkori vár - makett építése
  - Hunyadi címer
  - Orbán Balázs életrajza
  - Székelykapuk
  - Korondi fazekasság
- **Ének:**
  - Székely himnusz megtanulása
- **Földrajz:**
  - Erdély földrajza
  - Sóbányák kialakulása
  - Medve – tó és a Gyilkos – tó kialakulása

VII. PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁNAK BESZÁMOLÓJA

1. Határtalanul! Előkészítő óra

Időpontja: 2023. október 9.

Helye: Dusnok – Fajszy Általános Iskola 7. osztályos tanterme

Előkészítő óra tartalmi elemei:

- Határtalanul! program pályázati céljainak ismertetése – Nagy Gézáne tanári előadása

- Erdély története – Mihalik István prezentációval támogatott tanári előadása
- A trianoni békekötés és következményei – feladatmegoldás csoportmunkában
- Mesék és mondák nyomában, barangolás Erdélyben tanulmányi kirándulás részletes programjának ismertetése – Mihalik István és Nagy Gézáné prezentációval támogatott tanári előadása
- Meglátogatandó erdélyi települések bemutatása – prezentációval támogatott tanulói előadások
- Határtalanul füzet megnyitása és vezetése
- Egy jól felkészült csapattal öröm a kirándulás! – Mihalik István vezetésével a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályainak összegyűjtése csoportmunkában

Előkészítő tevékenység:

Előzetesen a tanulók felkészülésre megkapták egy – egy a tanulmányi kirándulás tervezett útvonalának települését. Prezentációval támogatott kiselőadás keretében délutáni foglalkozásokon mutatták be az adott település lakosságának etnikai megoszlását és történelmi emlékeit. Útvonaltervezővel készített online térképen követték nyomon a kirándulás útvonalát. Megnéztük az előző évben készített videókat a fő helyszínekről. Megtekintettük a Hazajáró műsor „Sóvidék — A székely föld sója” című epizódjának néhány részletét. Csoportmunkában összegyűjtöttük a közös utazás során elengedhetetlen toleráns és kooperatív viselkedés szabályait. Megtanultuk elénekelni a székely himnuszt és megnyitottuk a Határtalanul útinaplót. Wass Albert idézetét választottuk mottónak.

„Nem szabad idegenként visszatérnünk oda, ahol valamikor otthon voltunk.” *Wass Albert*

2. A tanulmányi kirándulás útibeszámolója

1. nap: 657 km

2023. október 16-án hajnalban felszálltunk az autóbuszunkra és útnak indultunk. Ezzel kezdetét vette az ötnapos erdélyi kirándulásunk.

Reggel 10 óra körül érkeztünk a méhkeréki határátkelőhelyhez, mely Csongrád megyében található. Miután átléptük a határt, elindultunk Nagyszalonta felé, ami az első helyszínünk volt. Nagyszalontára érve először a Csonka-toronyba látogattunk el, az Arany János emlékmúzeumba. Mikor végeztünk, a toronytól nem messze felállított Arany János szoborhoz sétáltunk át, amit több kisebb mellszobor vett körül. Tanulói kiselőadás formájában felelevenítettük Arany János életét, majd közösen elszavaltuk a Családi kör című versét. A szavalatok után tiszteletünk jeléül koszorút helyeztünk el a szobornál. Nagyváradon meglátogattuk a római katolikus székesegyházat, valamint megkoszorúztuk Szent László király szobrát. Következő úticélunk a Királyhágó volt, amit Erdély kapujának neveznek. Ámulattal néztük az 582 méter magas Király-hágó vonulatát, rengeteget fotót készíthettünk. Este 9 óra körül megérkeztünk a székelyszentléleki szálláshelyre a Becsali Panzióba. A vacsora nagyon finom volt. Tanáraink felkészítettek arra, hogy kóstoljuk meg mindig az erdélyi ételeket. Egész héten megfogadtuk a tanácsot, és megismertük az erdélyi konyha finomságait. A vacsora után elfoglaltuk a szállásunkat.

2. nap:

Korán keltünk. A bőséges reggeli – bundás kenyér, virsli, tojásrántotta, sajt, felvágottak, tea – után felkerekedtünk a Sóvidék megismerésére. Először Szovátára, a Székely-Sóvidék központjába utaztunk. A település európai hírű üdülőfalu, ahol a meleg vizéről és magas sótartalmáról ismert Medve tavat néztük meg. A felkészülés során azt olvastuk róla, hogy a Medve-tó Európa legnagyobb heliatermikus tava. Nevét annak köszönheti, hogy alakja egy kiterített medvebőrre hasonlít. A vize a heliatermikus jelenség miatt 35 Celsius fokra melegszik fel. A buszhoz visszasétálva megcsodálhattuk a régi történelmi és új modern fürdőépületeket.

Ezt követően Parajdra utaztunk, ahol felkerestük Európa egyik legnagyobb sótartalékával rendelkező bányáját. A sóbányába zsúfolt csuklós buszon vezetett az út, majd a megállónál leszállva meredek lépcsőkön jutottunk le a bánya gyomrába. A hegy gyomrába ereszkedve egy hatalmas, magas, széles, tágas tárnában jutottunk. A kávézók, boltok mellett játszótér, kápolna, ügyességi kötélpálya, pihenő padok és hintaágyak látványa tárult elénk nyüzsgő embertömeggel. Itt kaptunk egy kis szabadidőt, hogy mindent megnézzünk. Olvastuk, hogy a sóbányák sócsarnokai a légúti betegségek kiváló gyógyhelyei. A sóbánya után látogatást tettünk egy családi vállalkozásban működő sófeldolgozónál. A családfő előadást tartott a sófeldolgozás menetéről és a sóvágást is bemutatta. A feldolgozott sóból, étkezési só, sópárnát és kozmetikai termékeket is készítenek. A bemutató után vásárolhattunk a család termékeiből.

A következő úticélunk a Sóvidék legnevezetesebb települése, iparművészeti, idegenforgalmi és művelődési központja Korond volt. Itt lehetőséget kaptunk, hogy a falut átszelő út két oldalán kialakított kirakodóvásárban megismerjük a helyiek kézműves termékeit, és ajándékokat vásárolhattunk az otthoniaknak.

Korondról Farkaslakára érkeztünk. Felkerestük Tamási Áron a Kossuth-díjas székely magyar író szülőhelyét. Síremlékénél felolvastuk életrajzát és tiszteletünk jeleként koszorút helyeztünk el.

A nap utolsó helyszíne Szejkefürdő volt. Itt felkerestük Orbán Balázs néprajzi gyűjtő, történétíró és politikus síremlékét, akit az utókor a legnagyobb székelyként tart számon. Sírja elé székelykapu-sort állítottak, amelyekből az utolsó kapu az övé volt. Életrajzának ismertetése után tiszteletünk jeléül koszorút helyeztünk el a sírnál. Ezt követően sétát tettünk a székelykapuk alatt. 14 kapun haladtunk át. Sütő András író az élet és halál kapuinak nevezte a kapusort. Marianna projektvezető asszony érdekes előadást tartott a székelykapukról. Elmondta, hogy a székelykapu többet jelent egy bejáratnál. Beszélte arról, hogy milyen fából készítették, mit mutattak a bejáratok, mit jelentettek a színek és szimbólumok. Székelyudvarhelyel csapatokba szerveződve feladatlap megoldásával ismerkedtünk meg. Élveztük, hogy önállóan fedezhetjük fel a város látványosságait és, hogy a feledatok megoldásához a telefonunkat is használnunk kellett. Az élményekben és ismeretekben gazdag nap után finom vacsora várt minket.

3. nap:

Erdővidékre látogattunk, Vargyason megtekintettük az Árpád- kori templom alapjaira Makovecz Imre által tervezett, új templomot. A templom emlékkönyvébe a következőt jegyeztük be: „Ha csüggedünk, ha lankadunk” szeretettel gondolunk a lélekiemelő és szívmengető előadásra. Emlékeinkben őrizzük a vargyasi templom történetét. Ezután Kisbaconba utaztunk, amely Benedek Elek szülőhelye. A Benedek-kúria épületében a nagy mesemondó dédunokája, Kiss Réka mesélt nekünk a család és Benedek Elek éltéről, munkásságáról. Nagyon meghatott minket a nagy meseíró és szüleinek sírfelirata. A délutánunkat Máréfalván töltöttük. Először meglátogattuk Ilonka Péter családi vállalkozását. A család kis háztáji állattartással foglalkozik. Felesége Róza mama kemencében süttött máréfalvi tejfölös lepénnyel kínált minket. Nagyon finom volt. Ezután a Bőjte Csaba által alapított Összefogás Házát kerestük fel és átadtuk adományainkat. Itt megismertük a nehezebb sorsú gyermekek életét és megtapasztaltuk a segítségnyújtás szépségét. Este a máréfalvi Rozetta Ifjúsági Egyesület tagjai bemutatták számunkra a székely táncokat, majd az ezt követő táncházban megtanultuk a lépéseket. Nagyon vidám hangulatban telt a délután.

4. nap:

Reggeli után „Csíkország” nevezetességeit indultunk megismerni. Homoródfürdőn megismertük a borvizek egészségre gyakorolt jótékony hatását. Ezután a Tolvajos - tetőn található, hármaskereszt emlékhelyet keretük fel. Ennek az emlékhelynek a bal oldali keresztje a csíksomlyói kereszties kolostor 1444-es megalapításának emlékét őrzi, a középső a honfoglalás 1100 éves évfordulóját jelképezi, a jobb oldali pedig Márton Áronra emlékezik, aki az erdélyi katolikus egyház egyik legnagyobb püspöke volt. Itt koszorúztunk illetve elénekeltük a magyar és székely himnuszt. Utunk során elhaladtunk a Csíki medence mellett, ami három részre osztható: Felcsíkre, Középcsíkre és Alcsíkre. Itt már Hargita megyében voltunk.

Csíkszeredán megállva meglátogattuk a Mikó várban a csíki székely Múzeum kiállításán betekintést nyertünk Csíkszereda város történetébe. A kora középkortól az 1989-es változásokig terjedő időszakot, közel egy évezredet ívelt át a tárlat. Több száz eredeti tárgy mesél a múltról, meghallgatható történetek, kisfilmek, fotográfiák, makettek tették teljessé az élményt. A kiállítás három nyelven szolgált információval.

Következő úticélunk a Csíksomlyón található Mária kegytemplom volt, amely a katolikus székelyek híres búcsújáró helye és szellemi központja. A templomba lévő Mária szobornak csodatevő képességet tulajdonítanak. Közös ima után, aki szerette volna, az imádkozhatott és megérintette a szobor lábát.

Délután a buszra szállva izgatottan vártuk Hargita megye csodáit. Útközben megálltunk Gyergyószentmiklóson, ahol felvettük a túravezetőnket, Simon Lászlót, a gyergyószentmiklósi Hegyimentő Szolgálat vezetőjét. Megérkezve a Békás-szoroshoz szendvicset, vizet és csokit vettünk magunkhoz, majd elindultunk a szorosba. A kilátás nagyon szép volt. Egy helyen besétálva a patak mellett egy lengőhídon is áthaladtunk. A szorosban libasorban kellett haladnunk az út szélén, mert mellettünk a gyors folyású Békás-patak szaladt, fölöttünk a szoros sziklái magasodtak. Egy útszéli magaslatnál fotókat készítettünk, majd folytattuk utunkat a sebesen folyó Békás - patak mellett. Következő megállónk a Gyilkos – tó volt. Itt felidéztük a tó mondáját és beszélünk a kialakulásáról, valamint a jövőjéről. Hazafelé megálltunk a Zetelaki víztározónál. Marianna néni elmondta, hogy a víztározó egyrészt védi a völgyemenetben elterülő településeket a levonuló árvizektől, másrészt tartós szárazság esetén biztosítja a Nagy-Küküllő megfelelő vízhozamát. Este fáradtan, de élményekkel gazdagodva dőltünk ágyba.

5. nap:

A kirándulás utolsó reggelén Székelykeresztúron elhaladtunk a Gyárfás-kúria mellett. A projektvezető elmondta, hogy a Gyárfás kúria kertjében található Petőfi körtefája. Ide érkezett meg Bem tábornok kíséretében a fehéregyházi csatában hősi halált halt Zeyk Domokos társaságában Petőfi Sándor. Ezután Fehéregyházára indultunk, ahol megkoszorúztuk a Petőfi Emlékhelyet. Eltűnése előtt ezen a helyen látták utoljára a költőt.

Már nagyon vártuk a következő úticélt, a híres Vajdahunyad várat. Egy kis patak feletti híd vezetett a vár bejáratához. Ahogy beértünk tágas várudvar fogadott bennünket. Itt kaptunk 1 órát a vár felfedezésére, melyet minden csoport próbált minél jobban kihasználni. Megtekintettük például a királyi hálószobát, a kínzókamrát, az akkori fegyvereket. A vár néhány termét kortárs festők képeinek kiállítására használják. Megismerkedtünk a várkút történetével. Felmentünk a vártoronyba is, ahonnan gyönyörű volt a kilátás nyílt a városra. Ide egy nagyon szűk csigalépcső vezetett. A vár lépcsőjén készítettük el a csoportképet.

Az Aradra tartó utunk során elhaladtunk Déva vára mellett, amely még mindig felújítás alatt állt. Felelevenítettük a Kőműves Kelemen című népballadát.

Utolsó megállónk Arad volt. Felkerestük a Szabadság-szobrot, amely Zala György alkotása. 1890-ben avatták fel, az aradi vértanúk emlékére. Itt egyesével felsoroltuk az aradi vértanúk neveit, majd elénekeltük a székely és magyar himnuszt is. Szomorúan vettük tudomásul, hogy halkán kell énekelni, mert az itt élő emberek sajnos nem nagyon szeretik a magyarokat és a magyar nyelvet. Tiszteletünk jeléül elhelyeztük a megbékélés koszorúját. Marianna néni sok érdekességet mondott a szoborcsoport alakjairól. A csoportképek elkészítése után visszaültünk a buszra és elindultunk a nagylaki határátkelőhöz. Rengeteg élménnyel és emlékekkel gazdagabban értünk haza.

- *dusnoki és fajszi 7. osztályos diákok* -

3. Határtalanul Értékelő óra

Időpontja: 2023. október 26.

Helye: Dusnok – Fajszi Általános Iskola 7. osztályos tanterme

Értékelő óra tartalmi elemei:

- Az utazás során készített képek kivetítésével a megbízott tanulók irányításával élménybeszámoló – értékelőlap kitöltése
- Kooperatív csoportmunkában:
  - közös vélemény kialakítása a tapasztalatok alapján az erdélyi magyarok helyzetéről
  - fényképválogatás a témanap kiállításához

- Erdélyben vásárolt emléktárgyak áttekintése
- közös vélemény kialakítása – Milyen tényezők segítették a nemzeti összetartozás érzésének erősítését a kirándulás során?

4. Nemzeti összetartozás – Határtalanul! témanap

Időpontja: 2024. június 4.

Helye: Dusnok – Fajszi Általános Iskola Fajszi Általános Iskolája

Témanap tervezett tartalmi elemei:

- 1. óra: Emlékműsor a nemzeti összetartozás jegyében
- 2. óra: Prezentációval támogatott úti beszámoló a 7. osztályosok előadásában a felső tagozatos diákok számára.
- 3. óra: Vetélkedő - kvíz kitöltése – beszélgetés az erdélyi székelyek életéről.
- 4. óra: Tanári beszámoló az út tapasztalatairól, a kérdőívek eredményeinek megvitatása.
- Délután:
  - Táncház – Szilas Néptáncgyűttes közreműködésével. (csángó népdalok, csángó lépéssor)

VIII. Értékelés

ÉRTÉKELŐLAP EREDMÉNYEI

1=egyáltalán nem tetszett   2=kevésbé voltam elégedett   3=megfelelőnek tartottam

4=többnyire jónak tartottam   5=teljes mértékben elégedett voltam

	1	2	3	4	5
Hogyan értékeled az autóbust, amivel utaztunk?	-	-	1 %	51%	48%

Hogyan értékeled a projektvezető, Marianna néni munkáját?	-	-	-	-	100%
Hogyan értékeled a székelyszentléleki szállást?	-	-	-	48%	52%
Hogyan értékeled az étkezést (vacsora, reggeli)?	-	-	5%	45%	50%
Hogyan értékeled az 1. nap programját? (Nagyszalonta – Nagyvárad - Király – hágó - Székelyszentlélek)	-	3%	32%	27%	38%
Hogyan értékeled az 2. nap programját? (Szováta – Medve – tó – Parajd – Korond – Farkaslaka – Szejkefürdő-Székelyudvarhely)	-	-	-	29%	71%
Hogyan értékeled az 3. nap programját? (Vargyas – Kisbacon – Máréfalva - Székelyszentlélek)	-	-	-	27%	73%
Hogyan értékeled az 4. nap programját? (Homoródfürdő – Csikszereda – Csiksomlyó – Gyilkos-tó – Békás-szoros- Zetelaka - Székelyszentlélek)	-	-	8%	30%	62%
Hogyan értékeled az 5. nap programját? (Székelykeresztúr – Fehéregyháza - Vajdahunyd – Déva - Arad)	-	-	3%	27%	55%
Elégedett voltál -e a kísérő pedagógusok munkájával?	-	-	4%	31%	65%
Hogyan érezted magad a dusnoki/fajszi iskola diákjaival az 5 nap alatt?	-	-	5%	45%	50%
Hogyan értékeled a csoport magatartását az 5 nap alatt?	-	10%	12%	54%	24%
Hogyan értékeled a saját magatartásodat az 5 nap alatt?	-	-	15%	54%	31%
Ellátogatnál –e még Erdélybe?	IGEN: 100% NEM: 0%				

A program ami számomra a legjobban tetszett:

- parajdi sóbánya
- Benedek Elek kúria
- máréfalvi táncház

- vásárlás Korondon és Farkaslakán
- Gyilkos – tó
- lengőhid a Békás-szorosban
- Király-hágó
- Róza mama tejfölös lepénye

A program ami a legkevésbé tetszett:

- vargyasi program
- parajdi sóbányába levezető zsúfolt buszozás
- lentről láthattuk Déva várát
- „Nem volt olyan program.”

Egyéb észrevételeim:

- Nagyon sok érdekes dolgot mesélt a projektvezetőnk.
- Nagyon finomak voltak az erdélyi ételek.
- Nagyon jól esett a székely emberek vendégszeretete.
- Megható volt a megemlékezés az aradi vértanúk kivégzőhelyén.
- Gyönyörű volt a táj a Békás-szoroshoz vezető úton.
- Jó volt, hogy szinte csak magyar nyelvet hallottunk.
- Tetszett a székely emberek tájszólása.

KÖZÖSEN KIALAKÍTOTT CSOPORTVÉLEMÉNYEK

Erdélyi magyarok helyzete:

- Vannak iskoláik, ahol magyar nyelven tanulhatnak.
- Gyönyörű a táj ahol élnek.

- A gyerekeknek a magyaron kívül románul is tanulniuk kell.
- Az erdélyi magyarok összetartók, ápolják nyelvüket és hagyományaikat.
- Befogadók, kedvesek, vendégszeretők.
- A románok nem tisztelik a magyar emlékhelyeket.
- Sajnos egyre kevesebben vannak, mert a magyar – román házasságból született gyerekek románnak számítanak.

Mit kaptunk a „Határtalanul” programtól?

- Betekintést nyertünk a székely emberek mindennapjaiba, életébe.
- Sok közös maradandó élményt és barátokat.
- Rengeteg tudást és új ismeretet.
- Hazaszeret és nemzeti összetartozás érzését.
- Önállóságot.
- Megismerhettük Erdély nevezetességeit.
- Megismerhettük a Rozetta néptáncsoport tagjait.
- Megtapasztalhattuk a segítségnyújtás jó érzését.

A nemzeti összetartozás érzését keltették bennünk:

- A projektvezetőnk előadásai és személyisége.
- Benedek Elek életének megismerése.
- A meglátogatott magyar történelmi emlékhelyek.
- A szálláson magyarul fogadtak a vendéglátók.
- A székely és magyar himnusz közös eléneklése.
- Közös tánc a Rozetta Táncsoport tagjaival.
- Róza néni és férje vendégszeretete és túrós lepénye.

Tanácsok azoknak, akik erdélyi útra indulnak:

- Jó idegvezetőt keressenek!
- Értékeljék az erdélyi emberek vendégszeretetét!
- Fogadjanak szót a kísérő tanároknak!
- Minden helyi ételt kóstoljanak meg!
- Nézzenek utána a látogatott helyszíneknek!
- Tekintsenek úgy az ott élő magyarokra mint honfitársakra!